

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta " " " 11-20
za četrt leta " " " 5-60
za en mesec " " " 1-90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna poltistura (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za več ko trikrat " 9 "

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izven tistih nedelj in
praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

V letu 1910!

Svojim ušesom nismo včeraj verjeli, ko smo okoli 9. ure ponoči izvedeli tole:

G. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu je 28. t. m. brzojavno razpustilo tečaj S. K. S. Z. v Svečah zaradi goveje kuge na gobcih in parkljih! . . .

Prvi mah smo seveda mislili, da nas hočejo potegniti in smo imeli vse skupaj za precej neumno šalo, toda povedali so nam to novico resni ljudje, ki so bili sami na tečaju in so se vsled te vladne odredbe morali v Ljubljano vrniti. Kmalu smo se prepričali, da je ta na prvi pogled tako norčava vest žalibog kruto resnična.

Čustva, ki morajo spričo tega vsakega Slovenca prešinili, so taka in tako jasna, da je popolnoma odveč jih tukaj še razkladati.

S. K. S. Z. za Koroško prireja, odkar obstoja, vsako leto dva- do tridnevni izobraževalni tečaj za svoje člane in voditelje izobraževalnih društev. Na enem takem tečaju smo se kot domoljubni katoliški Slovenci spominjali 60-letnice vladarstva našega cesarja; obravnavajo se stvarine gospodarskega in kulturnega značaja. Lani se je tečaj vršil v Pliberku, torej v mestu, ki je dvojezičnega značaja in se ne oblasti, ne Nemci niso nad njem, saj javno ne, pohujševali.

Letos pa se je napovedal in seveda oblastem tudi naznanil tečaj S. K. S. Z. v Svečah, torej v čisto slovenskem kraju in okraju. Začel se je v sredo, 27. t. m. Iz Kranjskega, Štajerskega in Goriškega so bili povabljeni F. Krhné, dr. Lenard, V. Pušenjak, J. Kalan, F. Terseglav in F. Kremžar. Gospod Pušenjak je 27. t. m. govoril o združništvu, F. Krhné pa o načelih ter organizaciji krščanskega gibanja, 28. t. m. pa je dopoldne predaval dr. Lenard o alkoholizmu, popoldan pa J. Kalan o izseljeništvu. Pri teh predavanjih je bilo navzočih okoli 60 udeležencev, večinoma mladi ukaželjni fantje in nekaj deklet. Spored predavanj je bil natisnjen.

Toda popoldan, ko je ravno predaval g. J. Kalan o za državo brzkone zelo nevarnem vprašanju izseljenišva, se prikaže in dvorani policaj bistriškega županstva z bridko sabljo ob strani in izroči voditelju kurza, g. kaplanu Rudlu iz Sveč, brzojav c. kr. okrajnega

glavarstva v Celovcu, ki ukazuje, da se imajo udeleženci nemudoma raziti z motivacijo, ki smo jo zgoraj navedli.

Predsednik je seveda zborovanje takoj zaključil, ker je policaj ta ukaz sporočil v imenu postave. Prišla sta pa tudi bistriški župan sam in orožnik, ki pa nista imela prilike intervenirati. G. predavatelj F. Kremžar, ki je bil ravno prišel iz Gorice, se je moral vrniti. Sreča za državo, da saj ta mož ni prišel več do besede! . . . Izpadli sta seveda vsled tega tudi za 29. t. m. napovedani predavanja o mladinskem gibanju in luteranstvu — dva za obstoj avstrijske države in nemškega naroda najbrže zelo opasna in govejo kugo na gobcih in parkljih hudo pospešujoča predmeta . . .

Koroška c. kr. vlada je s tem pokazala, da Slovence brezdvoma silno ljubi. Njena ljubezen do slovenske manjšine sega tako daleč, da se boji celo tega, da bi koroški Slovenci ne pomrli za govejo kugo. Drugod po državi se shodi zaradi goveje kuge na gobcih in parkljih niso prepovedali, tudi koroškim Nemcem se ne brani, da se shajajo, skrb c. kr. vlade se razteza v tem slučaju z nežno ljubeznijo edinole na Slovence. In čeprav se je goveja kuga pojavila večalimani povsodi v naši monarhiji, na jugu in severu, je le v Svečah na Koroškem tako nevarna, da bi se mogla tu tudi ljudi prijeti in sicer Slovencev, katere morda koroška c. kr. vlada smatra za element, ki je posebno sprejemljiv za govejo kugo . . .

Ravno v času, ko ima vlada pripravljene za delegacije predloge, ki bodo znatno zvišale preženčno stanje armade in zahtevale milijone in milijone ljudskega premoženja za dreadinght, ko bodo tudi Slovenci morali poseči globoko v žep, da za državo žrtvujejo svoje s krvavimi žulji prihranjene krajcarje, se jim na Koroškem pod pretvezo živinske kuge prepovedujejo poučni tečaji nepolitičnega značaja. Ravno ob času, ko izvršuje država ljudsko štetje, ki je znak visoke stopinje kulture, se zabranjujejo Slovincem v imenu postave kurzi, namenjeni kulturni povzdigi ljudstva.

Daleč smo prišli Slovenci v času, ko vlada na Dunaju in statu demisionis ministrski predsednik baron Bienerth, v Celovcu pa baron Hein.

Zdaj imajo besedo slovenski poslanci!

Delegacije.

Budimpešta, 28. decembra.

Včeraj dopoldne so se otvorile v Budimpešti delegacije. Skupna vlada je predložila delegatom trimesečni provizorij. Delegati so izvolili odseke. Prvič se je izvolil tudi bosenski odsek. Popoldne je zborovala ogrska delegacija. Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je pripeljal danes zjutraj v Budimpešto, da govori prestolni govor. Na njegovo željo je odpadel slovesen sprejem. Dopoldne ob 10. uri je zaslišal Bienertha, ob pol 11. pa Khuena. Ob 11. uri je govoril prestolni govor avstrijski, ob 12. uri opoldne pa ogrski delgaciji. Ob pol 3. uri popoldne je že odpotoval iz Budimpešte nazaj na Dunaj.

Nesreča na Monte Piano.

Del. Unterkirchner je včeraj interpeliral v avstrijski delegaciji vojnega ministra zaradi znane nesreče na Monte Pianu, kjer je zasul plaz šest vojakov.

Začasni proračun.

Zunanji minister grof Aehrenthal je vložil predlog, v katerem naproša za odobritev začasnega proračuna za prvo četrtletje 1911. Naglašja, da ni bilo mogoče predloge natisniti.

Bosenski odsek.

Delegat Dobernig je predlagal, naj se izvoli bosenski odsek poleg odsekov za zunanje zadeve, finančnega, armadnega in peticijskega odseka.

Odseki avstrijske delegacije.

V odsek za zunanje zadeve so bili izvoljeni: dr. Glabinski, pl. Kozlowski, Udržal, Pittoni, Soukup, Kramar, Ceglinski, dr. Šusteršič, Tresić, dr. Bulin, Bartoli, pl. Chiari, Marckhl, Gessmann, Hauser, Unterkirchner, Jendrzewicz, Sylva-Tarouca, pl. Parisch, dr. Exner, dr. Grabmayr, baron Schwegel, marki Bacquehem, baron Gautsch.

V armadni odsek: vitez Kozlowski, Petelenz, Stanek, dr. Ellenbogen, Masaryk, dr. Šusteršič, pl. Wassilko, Šramek, dr. Damm, Dobernig, Steiner, dr. Schlegel, Fink, Zazworka, Clam Martinic, Mettal, grof Latour, dr. Exner, baron Schwegel, Merveldt, knez Dietrichstein.

V finančni odsek: Tomaszewski, dr. Bialy, Zazworka, Seliger, Wagner, Krennwallner, Dobernig, pl. Stransky, Delugan, Tresić, princ Lobkovic, grof Stadnicki, Dreher, dr. Grabmayr, baron Glanz.

V bosenski odsek: dr. Gessmann, Steiner, Seliger, Fon, Udržal, Bachmann, dr. Oberleitner, Bomba, Tomaszewski, Šramek, Goll, baron Parish, baron Schoeller, baron Schwegel, baron Glanz.

V peticijski odsek: Petelenz, Soukup, dr. Oberleitner, Wagner, Fon, Delugan, princ Lobkovic, knez Dietrichstein, Dreher.

Odseki so se sledeče konstituirali: Zunanje zadeve: načelnik Chiari, namestnik grof Sylva-Tarouca, poročevalec marki Bacquehem; finančni odsek: načelnik Zazworka, namestnik Grabmayr, poročevalec Grabmayr; armadni odsek: načelnik grof Merveldt, namestnik posl. Stanek, poročevalci Kozlowski, Clam-Martinic in dr. Schlegel; bosenski odsek: načelnik dr. Gessmann, namestnik baron Glanz.

Finančni odsek

avstrijske delegacije je zboroval včeraj popoldne ob 3. O provizoriju je poročal dr. Grabmayr. Odsek je odobril provizorij. Malo je manjkalo, da ni že včeraj odobrila avstrijska delegacija celotnega provizorija. Mislili so že sklicati še eno sejo, a so končno le sklenili, da ne kaže rešiti začasnega proračuna pred prestolnim govorom.

Ogrska delegacija

je izvolila za predsednika grofa Zichyja, za namestnika pa Langa. Izvolili so odseke. Baron Burian je predložil trimesečni začasni proračun. Na predlog grofa Batthyanyja so sklenili, da bodo o proračunu sklepali v plenumu delegacij brez odsekovih sej.

Avstrijska kriza in delegacije.

Bienerth je včeraj popoldne konferiral s Chiarijem in z Glabinskim o političnem položaju in o sestavi nove vlade. Posvetoval se je tudi z voditelji drugih strank. Sicer je Bienerth izjavil, da ni formalno pooblaščen, sestaviti novo vlado, a vsi sodijo, da ga vladar pooblasti, sestaviti novo vlado po Novem letu, ker hočejo počakati, kako se razvijejo dogodki v Pragi. Nadalje trde delegati, da so razmere v »Poljskem kolu« zelo zmedene. Gotovo je le, da postane Glabinski minister v Bienerthovem kabinetu št. III.

Polony o prestolonasledstvu.

»Pesti Naplo« poroča, da je izjavil Polony, da imajo otroci prestolonaslednika nadvojvode Franc Ferdinanda pravico do ogrske krone.

LISTEK.

Ljudstvu v poduk.

(Piše dr. V. Gregorič.)

(Dalje.)

ALKOHOL IN ARTERIJOSKLEROZA. ŠKODLJIVI VPLIV ALKOHOLA NA KRVNE ŽILE IN SRCE.

Naš krvni žilni sistem zboli pogostoma na arteriosklerozo, posebno v poznější dobi človeškega življenja v starosti nad 50 let. Arterije postanejo debelejše, elastičnost žil se izgubi. Preden pa pride do tega stanja, morajo biti gotovi predpogoji za to izpremembo, in ti predpogoji obstoje v nenavadnem zvišanju dela srca; srce postane prenapeto. Pritisk v žilah je nenavaden visok, vsled tega postanejo žile, ker se mora naravno razviti protipritisk, debele. To stanje se primerja najlažje žuljavi roki in razviti muskulaturi delavca, ker je delo mišičevja in pa konstantni pritisk na kožo abnormalen. Ta izprememba žil se tudi opazuje pogostoma na onem delu života, s katerim se nenavadno več dela, pri delu z rokami na teh, in pri delu z nogami na spodnjih ekstremitetah. Zenske bolj-

ših slojev redkokrat zbole na arteriosklerozo nog, večinoma ženske kmečkega stanu. Zvišane zahteve, stavišene sistematično na kak organ, povzročujejo karakteristične izpremembe krvnega žilnega sistema. Vendar ne povzročuje to take zgodnje izpremembe z vsemi svojimi posledicami povsod, razun zahteve, ki se stavijo na delovanje našega srca. Če je delovanje našega srca redno prenapeto, vlada tudi prenapetost v našem krvnem žilnem sistemu, ta sistem žil stoji pod vednim abnormalnim pritiskom, in posledica so debele in trde stene vseh krvnih žil z vsemi svojimi posledicami, v prvi vrsti nevarno posledico, da taka žila lahko počijo. Glavno vlogo zvišanega pritiska v našem krvnem žilnem sistemu pa igra neracionalno življenje, sistematični pregrešek zoper neovrgljive zakone narave, sosebno zloraba alkohola. V takozvanih boljših slojih človeške družbe so sosebno dve kategoriji ljudi, pri katerih se opazuje zgodnjo zvišanje poprej imenovanega pritiska v našem krvnem žilnem sistemu. To so ljudje, ki veliko preveč in predobro jedo in pijejo, gibajo se pa le malo in večinoma lenarijo. Dohodki trupa so vedno večji kot izdatki, preostanek se porabi za nakopičenje masti v životu, a kljub temu,

da ne stavijo prevelike zahteve na srce, je to vedno vsled preobilo zavžite hrane in pijače razburjeno in krvni žilni sistem pod nenavadno visokim pritiskom. Drugo kategorijo pa tvorijo sicer suhi ljudje, a vendar bolehalo na arteriosklerozo, ker skoraj vedno sedé.

Vsaka preobilna hrana, sosebno zavžita z veliko množino alkohola, preobloži naš krvni žilni sistem in zviša za nekaj časa delovanje srca. Po vsakem dobrem kosilu ali večerji, ko se prične izpraznovati kozareček rujnega vinca za drugim, postanejo gostje rdeči v obrazu, vročina jim sili v glavo, srce močno utripa in nobeden ne čuti mraza, četudi ni posebno toplo v sobi, nasprotno vsakemu je vroče. Te izpremembe od začetka sameobsebi izginejo, organizem poravnava lahko to diferenco in spravi zopet delovanje organov v ravnotežje, seveda težko brez obilgatega mačka. Če se pa ti slučaj v kratkih presledkih ponavljajo, ostane pritisk in prenapolnjenost v krvnem žilnem sistemu trajen poleg zvišanega dela srca. Takega človeka imenujemo polnokrvnega. Spoznamo ga lahko iz daljave. Ker je srce pri teh ljudeh že samonasebi združeno, je treba le malo povoda in polnokrvni človek čuti takoj to zvišano delovanje srca. Zaraditega opusti vsako gibanje telesa, hojo, ker

se takoj slabo počuti, nima pa te moralne sile nad seboj, da bi restringiral jed in pijačo in premagal neprijetni začetni občutek nenavadnega gibanja života, ki se kmalu izpremeni na bolje. Raje počiva ter je in pije naprej. Z gibanjem naše muskulature stiskamo kri iz periferije k srcu, da se prenove v dobro rahljivo snov. Komu ni znan prijeten občutek zmernega hoje v čistem zraku, zmernega vsakdanjega dela! Če pa muskulatura ne deluje, zastane kri v venah-žilah, ne pride tako pogosto nazaj, da se preosnovi, oksidacija je pomajnkajljiva, život se prične rediti vsled preobite masti, ki je potem zopet samonasebi ovira lahke, hitre cirkulacije krvi sosebno v trebuhu. Krvne žile trebuha imajo velikansko kapaciteto, in če v njih zastane krvotok, je delovanje srca izvanredno zvišano, ker mora srce premagati te ovire. Taki pacienti tožijo, da težko dihaajo, kašljajo, imajo sosebno na obrazu raztegnjene žilice višnjeve barve. Zaraditega tožijo arteriosklerotični pacienti vedno čez pljučni katar, zabasana čreva, vetrove in težko sapo.

Ljudje, ki cel dan sede n se skoraj nič ne gibljejo, sicer pa zmerno žive, zbole tudi za arteriosklerozo; trpe za prenapolnjenim krvnim živčnim sistemom, toda le v trebuhu.

AVSTRO-OGRSKA BANKA

Je sklenila na svojem običnem zboru: 1. Pritrja, da se podaljša bančni privilegij od 1. januarja 1911 do 31. decembra 1917. 2. Glavni svet se pooblašča, ustanavljati nove filijale in se pooblašča, razširiti delokrog tudi na Bosno in Hercegovino. Končno so pooblastili glavni svet, da z obema vladama podaljša bančni privilegij začasno do 15. februarja 1911.

ČEŠKO - POLJSKA POGAJANJA V ŠLEZIJI

radi narodnih sporov se bodo nadaljevala v konferenci, ki jo šlezka deželna vlada skliče po novem letu. Gre se v glavnem za javnost obeh šol Češke šolske Matice v poljskem Rychwaldu in poljskih šol v češki Poljski Ostravi. Upajo, da se to vprašanje, radi katerega je došlo celo že do šolskega štrajka, sedaj sporazumno ugodno reši.

ČEHI IN LJUDSKO ŠTETJE.

Načelnik »Češkega kluba«, profesor Fiedler, je protestiral pri namestniku, ker konfiskujejo češke liste zato, ker priporočajo Čehom, naj se pri ljudskem štetju vpišejo kot Čehi. Poslanec dr. Skarda je pa konferiral z dvornim svetnikom Vojačkom, ker nemške občine na Češkem pritiskajo na Čeha, da bi javili pri ljudskem štetju nemščino kot svoj občevalni jezik.

BOJI V TURČIJI.

Pri Domenikonu so se spopadli grški četaši s turškimi vojaki. Grki so izgubili poveljnika in pet četašev, turški vojaki dva mrtva in več ranjencev. — Pri Keraku so se pa spopadli s turškimi vojaki Druzi, ki so bili poraženi. Druzi so izgubili 450 mrtvih in ranjencev, 600 so jih Turki vjeli, ostali so pobegnili. Turki so izgubili 84 mož.

PROTI BARVAM SIONISTIŠKIH DIJAKOV V OLOMUCU.

Sionistiška počitniška zveza Geulah je nameravala 3. januarja prirediti ples in je imela že županovo dovoljenje. Župan je pa prepovedal ples, ker prirede tudi nemški nacionalci ples in se boje tepežev. Obenem so prepovedali sionistom nositi od 3. do 5. januarja znake.

Volitve v delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Trstu.

Danes se vrše volitve v delavsko zavarovalnico zoper nezgode. Skrutinij bo pokazal, koliko uspeha je imela letošnja agitacija. Vsakdo vé v naši kronovini, da nam vsa sestava in pa laški odbor nista prijazna, zlasti našim delavcem, kateri imajo nesrečo, da so se poškodovali. Koliko morajo naši delavci prosjačiti in koliko potov imajo, predno sploh dobijo kak odgovor, kaj še, če gre za kako podporo! Skupni odbor za deželo Kranjsko je storil letos, kolikor se je sploh dalo, da nabere in odpošlje kolikor mogoče veliko glasov. Ravno gospodom, ki sedijo v skupnem odboru, so razmere pri tržaški del. zavarovalnici znane, zato so pa tudi storili kolikor mogoče. Socialnim demokratom se seveda čudno zdi, kako je to mogoče, da bi se delodajalci zavzeli, da bi pri tržaški delavski zavarovalnici nastale druge razmere. Vprašamo danes tukaj javno, kaj pa imajo delodajalci nelaške narodnosti se potegovati, da nastanejo boljše razmere za ponesrečene delavce nelaške narodnosti pri zavarovalnici v Trstu? Ali ne gre tukaj ravno v prvi vrsti za

ponesrečence? Delodajalci morajo svoje postavno določene prispevke plačati, naj sedi v odboru tržaške delavske zavarovalnice Peter ali Pavel. Ali to bodi pribito, da delodajalcem nelaške narodnosti ni vse eno, ali njihovi delavci, ki ponesrečijo, dobijo kako podporo, ali ne. Nobenemu delodajalcu ni prijetno, ako njegov ponesrečeni delavec prosjači in mora od Poncija do Pilata, pa konečno še nič ne dobi. So pa slučajji, ko ravno zavarovanci laške narodnosti dobijo veliko preveč. Tega se zaveda vsak delodajalec na Kranjskem, zato pa bodi povedano, da bodo letos dali svoje glasove delodajalci tudi nemške narodnosti. Dokaz temu, da je treba pri tržaški delavski zavarovalnici temeljito nastopiti, da naši ponesrečeni delavci dobijo tisto, kar jim gre in kar morajo dobiti. Kranjska dosedaj še nikdar ni toliko glasov poslala v Trst, kakor letos, zato pa radovedno pričakujemo izid volitev.

Socialni demokrati vedno poudarjajo in se hlinijo delavcem, češ mi smo edina delavska stranka, katera zastopa delavske koristi. Ravno pri tej volitvi v tržaško delavsko zavarovalnico pa so pokazali naši socialni demokrati, da imajo vse obljube samo na jeziku. Pokazali so naši sociji pri teh volitvah, da se jim gre v prvi vrsti za strankarstvo in da so jim ponesrečenci deveta briga. Naši socialni demokrati ravno tako dobro vedo, kako se ravno naši kranjski ponesrečenci morajo pri tržaški delavski zavarovalnici boriti za vsak vinar, kakor vsak drugi, ki le količkar pozna razmere pri omenjeni zavarovalnici. Vendar, da bi svoj glas povzdignili in rekli, tako ne gre, tega niso storili, marveč združili so se z laško socialnodemokratsko stranko v Trstu, katera tvori večino z laškimi nacionalci v odboru tržaške delavske zavarovalnice. Naši socialni demokrati so temu laškemu odboru pokorni slugi, kar so večkrat dokazali pri običnem zboru bolniških blagajin v Trstu itd. Pa ne samo to, da so naši rdečkarji samo pokorni slugi laškega odbora v Trstu, še več, vsakega, ki se upa nastopiti proti laškemu odboru delavske zavarovalnice v Trstu, začnejo psovati in njihovi zarjaveli šlagar »delavski neprijatelj« se spravi na dan. Tako so tudi naši rdečkarji, tudi pri sedanjih volivnih borbi, pričeli v svojem glasilu psovati volivni odbor za Kranjsko in sploh vse kar ni pri »Rdečem Praporju« češ, »sleparji sleparite itd.« Naznanili so tudi adresu, kam naj se naznanja, da bodo potem vse sleparije na pristojnem mestu naznanili. Čudni ljudje naši rdečkarji. Vi kričite o sleparjih, ali ste že pozabili zadnje volitve v Ljubljani? Komu pa so se takrat dokazale sleparije pri volitvah? Ali niste bili Vi prizadeti gostobesedni socialni demokrati? In potem pravite da bodele ovadili. Vemo da ne bodele prizanesli nikomur, če bodele sploh kaj vedeli. Prav, soc. demokrat — policist. Tudi vemo, da se kaj podobnega dogaja. Delajte kar vam drago. Vsi tisti pa, ki so jim razmere pri tržaški delavski zavarovalnici znane in katerim se smilijo ponesrečenci nelaške narodnosti, bodo šli pa tudi v naprej v boj zoper laški odbor, ne zmenet se kaj porečejo rdečkarji te ali druge baže!

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Obraza so bledega, života suhega. Poleg teh momentov so pa vzrok arterijskleroze razne bolezni, sosebno protin, syphilis, sladkorna bolezen itd. Vendar igra prvo vlogo zloraba alkohola. Bolezen se takoj ne spozna. V začetku se pokaže včasih omotica, ki pa naglo preide. Pozneje se napadi ponavljajo in so združeni z nekim nepopisljivim občutkom srca. Doma se pacient še primerno dobro počuti; ko pa stopi iz hiše, sosebno če je veter in mrzlo, pa dobi napad, da mora obstati in če je le mogoče, sesti. Vendar se ne sme smatrati vsaki nenavadni občutek pri srcu za arterijsklerozo, ker ravno tu igra neurastenija veliko vlogo.

Ravno pri arterijsklerozi je mogoče z zdravo, razumno terapijo bolniku za dolgo časa pomagati, v gotovih slučajih tudi ga popolnoma ozdraviti. Bolnik se mora strogo ravnati po danih mu navodilih. V prvi vrsti se mora vrnuti racionalni način življenja, opustiti vse, kar utegne povzročiti nenavadno delovanje srca in zvišati pritisk v krvnem žilnem sistemu, da se takorekoč stene žil odpočijejo poprejšnega vednega zvišanega pritiska in kri prosto neovirana cirkulira. S tem se zmanjša sosebno nevarnost raznoka kake žile-arterije, slučaj, ki po-

stane za življenje nevaren, če zadene ta krvavitev kak plemeniti organ, na pr. možgane ali srce.

Alkohol mora arterijsklerotični pacient popolnoma opustiti. Polagoma izginejo vznemirjalni simptomi in pacient se počuti bolje. Arterijskleroza napada v veliki večini moški spol v poznejši starejši dobi; zakaj primeri veliko manj žensk zbolijo za arterijsklerozo, leži v tem, da ženske zmernejše žive kot moški, so manj vdane alkoholu in ne opravljajo tako težkega dela kot moški. T r a u b e, strokovnjak na tem polju, pripisuje veliki pomen uživanja alkohola za arterijsklerozo sploh, da draži alkohol majhne arterije k skrčevanju in vsled tega srce k večjemu delu, da premaga ovire v majhnih arterijah, oziroma celemu krvnemu živčnemu sistemu. Starost samanasebi povzročuje že arterijsklerozo. Če se pa že v mladosti ne pazi na zdravje in ga z neracionalnim življenjem izpodkopava, se pa znamenja arterijskleroze kažejo že pred časom; tedaj pravimo, ta človek se hitro stara. Barva postane slaba, život upade, slabosti se vedno pojavljajo, kratko rečeno, pokažejo se zgodaj znamenja marazma in vsled tega prezgodnja smrt. (Konec.)

Dnevne novice.

+ Melioračno delovanje na Kranjskem. Z Dunaja se nam poroča: V zadnji kranjskih melioracij se bo vršila dne 5. januarja 1911. interministerielna konferenca. Skliče jo finančni minister, udeležena bodo poljedelsko, notranje in ministrstvo za javna dela. Kranjsko bosta zastopala dež. glavar pl. Šuklje in referent za melioracije dr. Lampe. Namen te konference je v prvi vrsti, da se doseže edinstvo glede besedila melioračnega zakona, ki se predloži deželnemu zboru, glede programa in glede financiranja melioracij. Od uspeha te konference je odvisno sklicanje deželnega zbora. Deželni odbor zahteva, da se melioračna zadeva zakonito uredi še pred pričetkom pomladi, ko se začne stavbena doba. Zato bi se moral deželni zbor sklicati še tekom zime. Ker se politični položaj ne bo najbrže še v prvi polovici januarja toliko pojasnil, da bi prišlo do deželnih zborov, utegne biti kranjski deželni zbor sklican vsaj začetkom februarja. — Deželni glavar pl. Šuklje se vrne z Dunaja dne 31. t. m. ter bo dne 2. januarja 1911. vodil žrebanje obveznic kranjskega deželnega posojila iz leta 1888.

+ Slovenci, skrbite za široko jezikovno izobrazbo! Marljivi nemški poslanec Dobernig piše v »Freie Stimmen« o češko-nemških pogajanjih in pravi, da bo v desetih, dvajsetih letih tudi alpske Nemce zadela usoda, da se bodo morali s Slovenci pogajati. Zato da je za Nemce življenjskega pomena, da se tekom teh let še trdneje narodno in gospodarsko organizirajo. **Za najuspešnejše orožje v tem boju smatra poslanec Dobernig znanje slovenskega jezika.** O tem piše dobesedno: »Slovenici nas prekašajo v tem, ker naš jezik dobro obvladujejo. Mi pa smo preveč enostranski, in to je naša slabost. Našemu narodnemu ponosu pa bi prav nič ne škodovalo, ako bi se naučili nasprotnikovega jezika. Sam Bismark je avstrijskim Nemcem to svetoval. Le s pomočjo tega orožja bodo mogli alpski Nemci svoje važne postojanke obdržati.« — Če naš najhujši nasprotnik spoznava, kako dobro orožje imamo Slovenci v boju z nemškim sosedom v rokah s tem, da smo njegovega jezika večji, kolikobolj se moramo mi sami tega zavedati! Vedno pišejo, kako se imajo Slovenci proti dvema frontama — Nemcu in Lahu — boriti, najboljšega orožja v tem boju, znanja nasprotnikovega jezika, razmer in kulture, pa nam je premalo mar! **Ne bodimo enostranski!** tako tudi mi pravimo z Dobernigom. Čim več jezikov kdo zna, tem širše je njegovo duševno obzorje, tem več velja in tem lažje pride dalje. Slovensko profesorsko društvo se je včeraj posvetovalo o jako važnih rečeh, ampak bilo bi tudi potrebno, da se enkrat o tem posvetujemo, kako skrbeti, da bo naša mladina tudi v znanju nemščine in laščine, koder ta pride v poštev, dobro podkovana, kar se sedaj čedaljebolj pogreša. Če ne, bomo v konkurenčnem boju z mogočnim nemškim sosedom čedalje slabši, s samim narodnim vpitjem pa itak nič ne dosežemo. Omejeni in kratkovidni šovinizem nas ne bo niti za ped dalje premaknil!

+ »Deutsche Stimmen« so sila predrzn list. V svoji zadnji številki se glasilo ljubljanske kazinske omike izpodtika nad tem, da slovenski listi delajo na to, da slovensko prebivalstvo na deželi vpiše kot svoj občevalni jezik slovenski, čeprav se morebiti tega jezika v občevanju pretežno ne poslužuje. Se takoj vidi, kje kranjski kazino črevelj žuli. »Volksrat« za Kranjsko je namreč bržkone stvar tako zamislil, da se bodo Slovenci v Kočevju pod pritiskom občinskih funkcionarjev, komisarjev in nemško-nacionalnih agitatorjev vpisali za Nemce, pravtako slovenski listi pa bi morali po mnenju tistih butic, ki se zbirajo v ljubljanski kazini, k temu molčati. Kranjski Nemci so pač ostali vedno isti. Če bi v številih polah bila tudi rubrika za neumnost in omejenost, bi naši Nemci brezdvoma po pretežnem številu spadali vanjo.

+ Milijoni za Schulvereine! »Der getreue Eckart«, nemški narodno-obrambni list, prinaša v decemberski številki nadaljni izkaz darov za drugi Roseggerjev dvamilijonski sklad. »Stavbnih kamnov« po 2000 K je došlo že 1324, kar znaša 2.648.000 kron, torej nad poltretji milijon! Med darovalci najdemo mestne uradnike graške že z drugim »kamnom« in deželne uradnike nižjeavstrijske istotako z drugim darom po 2000 K. Slovenci, za našo kožo zbirajo Nemci; glejmo, da ne zaozanemo za njimi! Če Nemci darujejo 2000 K za Roseggerjev sklad, ali ne zmoremo mi 20 K za »Slovski dar«?

+ Načelstvo »Družbe sv. Rafaela« javlja, da je izurenilo uradne ure

»Družbini pisarni«, in sicer takole: Dopolodne od 9. do 12., popoldne pa od 3. do 7. zvečer. »Družbina pisarna« je nastanjena na Dunajski cesti, h. št. 32, I. nadstropje. Obenem obvešča vse odbornike »Rafaelove družbe«, da so vabljeni k sejam S. K. S. Z., ker ima S. K. S. Z. po svojih organizacijskih odsekih v obrambo izseljencev in se pri teh sejah razpravljajo tudi vprašanja, ki se tičejo varstva izseljencev in v tujini. — Dr. V. P e g a n, načelnik.

+ Načelstvo »Jugoslovanske Strokove Zveze« javi, da bo seja načelstva J. S. Z. v ponedeljek dne 2. januarja 1911 ob 6. uri zvečer v hiši »Zadružne Zveze«, II. nadstropje. Obenem se nanašajo, da posluje pisarna J. S. Z. vsak delavnik za člane J. S. Z. od 6. do 7. ure zvečer.

+ Imenovanja na državni železnici. Inspektor je postal višji stavbni komisar Ernest Afth v Novem Mestu in Jurij Kurschel v Ljubljani. Višji revident je postal načelnik škofjeolške postaje Karol Ogoreutz in postajenačelnik medvodske postaje Ivan Pečar.

+ Imenovanja pri južni železnici. Poleg že objavljenih imenovanj so postali pri južni železnici: asistent Jožef Bežan v Prestranku, višji revident Iv. Müller. Definitivni so postali inženir Francišek Stangl, St. Peter; Francišek Kapral, asistent, St. Peter. Strojni komisar je postal Gustav Jurman v Ljubljani.

+ Policijski kanclist v Trstu je postal orožniški titularni stražmojster v Vinici, Rudolf Smerekar.

— Vič-Glince. Za danes se mi je nabralo precej raznega novičarskega drobiža. Kriv je temu največ novi »Dom«, v katerem se od dne do dne društveno življenje živahneje razvija. Sedaj se šele vidi, kako potrebni so bili tu večji društveni prostori. Od 31. oktobra, ko smo odprli »Dom«, je občinstvo že sedemkrat pri gledaliških predstavah napolnilo prijazno dvorano. Igralci in igralki so po večini vsakokrat prav dobro rešili svoje vloge. Njih vnema nam jamči, da se bo dramatika tu vedno lepše razvijala in občinstvu nudila potrebnega, koristnega razvedrila. Zadnja predstava se je vprizorila na Stefanovo; namreč: »Na Betlehemske poljanah«. Ta časa kaj primerna igra, katero so naši Orli res točno proizvajali, nam je kaj živo poklicala v spomin prevažne dogodke prave sv. Božične noči. Enako izbornost se je obnesla enodejanka »Satan«. Pred in med igrami je prvič nastopil številni društveni mešani pevski zbor. Priprčili smo se, koliko izvrstnih pevskih moči ima društvo. — Kaj marljivo se giblje v novem »Domu« »Bogomila«. Dvakrat na teden imajo poduk v raznem šivanju, čipkarstvu itd. Mogoče bo to začetek, da se gotovi krogi zavzamejo in nam pomagajo do natančnejšega pouka v tej stroki. Že sedaj je mnogo deklet delavskih družin in teh bo s časom še več, ki do 16. leta ali še dlje čakajo za sprejem v tovarno, pa se v tem času ne vejo poprijeti pravega dela. Kako prav je torej, da je »Bogomila« sprožila misel, da bi se mlajše članice pod nadzorstvom starejših učile, kar bodo pozneje potrebovale. Gospodična učiteljica Zemljan je obljubila več predavanj o gospodinjstvu itd. Vse kaže, da bo »Dom« res nekako središče in zbirališče vseh dobromislečih župljanov, kjer jim bo na razpolago pošteno razvedrilo in razno učilo. Kako nasprotniki prave izobrazbe naše gibanje peče in na kako podle načine ovirajo naše delo, o tem bomo imeli kmalu priliko kaj več poročati. A vsi ti naporji od nasprotnih strani naj nas ne plašijo. Premagali smo že marsikaj hudega, bridkega in tako bomo v složnem društvnem delu kos tudi bodočim nakanam sovražnikov pravega napredka. Za Silvestrov večer bo v »Domu« preskrbljeno za ljubko, neprisljono zabavo z bogatim spredom. Društveniki in njih prijatelji ste najvljudneje vabljeni, da se za letos tu poslovimo in si podamo roke k novemu letu in bratskemu nadaljnjemu delovanju. — V nedeljo popoldne ob 4. uri bo pa v »Domu« g. dr. Lovro Pogačnik predaval o novem volivnem redu. — Naši Mohorjani so zopet pokazali dejansko svoj narodni čut do obmejnih bratov. Darovali so za »Slovensko Stražo« 30 K. — V župni cerkvi sv. Antona je prav okusno marmoriran nastavek velikega oltarja. Slikar gosp. Kastner je pa sliko sv. Antona v toliko prenovil, da drži sv. Anton Jezuščka v roki. S to izpremembo je ustrezno mnogim častivcem sv. Antona. Uraški mojster Matija Lenard iz Šmartna pri Kranju te dni uravnava že dolgo pričakovano uro v zvoniku. Upamo, da nam bo s ponosnega stolpa že naznanila Novo leto.

— Na Sv. Treh kraljev dan, 6. prosinca 1911 popoldan ob pol 5. uri bo

v »Kamniškem domu« občni zbor društva »Kamnik«. P. n. člani se vljudo vabijo, da se tega zbora vsi udeležijo, da morejo ondaj povedati svoje želje.

— **Živinska kuga na gobcih in parkljih.** Tudi semenj v Mirni peči je bil prepovedan predčerašnjim zaradi kužne nevarnosti.

— **Velika železniška nesreča v Beljaku** dne 24. t. m., zjutraj se je pripetila tako-le: Prometni uradnik južne železnice je odpustil osební vlak številka 430 pred prihodom tovornega brzovlaka št. 455, ki redno križa beljaški kolodvor in ki je imel ta dan nekaj minut zamude. Osební vlak je preko blokiranih zakretov do kurilnice drdral nasproti tovornemu in ker je ležala tako gosta megla, da se niti signalne luči niso videle od daleč, je bila katastrofa neizogibna. Tudi zaviranje v zadnjem hipu ni pomagalo, vlaka sta butila drug v drugega z vso silo. Učinek je bil grozen; prtljažni voz osebnega vlaka je bil docela razrušen; izpod razvalin so izvlekli prtljažnega sprevodnika Štefana Lilga vsega razmesarjenega in zmečkanega — mrtvega. Lokomotiva je zelo poškodovana in strojevodja Ružička težko ranjena na čelu in tudi opečen od pare. Težko ranjena sta tudi vlakovodja Schmied in konduktur Hofmann. Dva potnika sta bila lahko ranjena. Trije vozovi tovornega vlaka so bili vrženi preko nasipa in močno poškodovani kakor tudi lokomotiva. Strojevodja Turk je težko poškodovan. Ponesrečencem sta podala prvo pomoč dva zdravnik, potem so jih prenesli v beljaško bolnišnico. Po silnem naporu so popravili tir krog poldne. Preiskava o krivdi je uvedena.

— **»Slovensko društvo«** na Reki vabi vse Slovence in njihove prijatelje na prvo društveno veselico, katera se bo priredila na Silvestrov večer dne 31. t. m., točno ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela Sušak s sledečim sporedom: 1. Petje. 2. »Županova Mica«. 3. »Eno uro doktor«. 4. O polnoči alegorična slika »Staro in novo leto«. Svira oddelek slavne vojaške godbe polka Jelačić št. 79.

— **20letnica slovaške Narodne Zveze v Ameriki** se je tekoči mesec nad vse slovesno praznovala. Vsa včlanjena krajna društva so priredila slavnostna zborovanja; ob tej priliki je zdravnik dr. Ivan Kulčicki v pensilvanskem mestu Butler predlagal osnutje narodnega sklada za podpiranje slovaških dijakov, kajti Slovaki v Ameriki nujno potrebujejo več inteligence, da se dvignejo na višjo politično-kulturno stopnjo.

— **Češki ženski izobraževalni zavodi v Brnu.** Čehi imajo v glavnem mestu Moravske naslednje vzorne ženske izobraževalne zavode: Licej, dekliška šola »Vesne«, dekliško realno gimnazijo in dekliški pedagogij. Te šole obiskuje 800 čeških deklet.

— **Nove poljske organizacije v Nemčiji.** V Holsteinu se je ustanovilo novo poljsko trgovsko društvo, župnik Dudzinski je v Kranosku ustanovil kmečko gospodarsko društvo, v Schrodici je neka gospa ustanovila poljsko žensko društvo in v Ostrzewu so se narodno organizirali poljski trgovci. — V Poznanju so si Poljaki pri zadnjih volitvah priborili dvanaest občinskih svetnikov, medtem ko so jih doslej imeli le osem.

— **Na Vače se vrača mir.** Dne 20. novembra t. l. so naši naprednjaki z lepaki na hišah in drevju vabili na shod v gostilno k županu. Prišel je sam Ribnikar s svojo liberalno lajno. Udeležba pičila. Celo nekaj naših mož je šlo gledat. Spraviti niso mogli skupaj niti 50 ljudi, med katerimi je bilo toliko šolarčkov kot mož, vse drugo je bila mladina gotove vrste. Na shod v Vidrgo dne 11. t. m., kamor je prišel poročat deželni odbornik dr. Lampe, ki se pa ni vrnil v lepem vremenu, pa nismo prav nič vabili z lepaki. Prišlo je vključ deževju do dvesto zborovalcev, šolarčke so pustili doma, izmed ženskega spola je bila ena sama posestnica. V krasnem govoru je dr. Lampe očrtal delo in trud naših poslancev za ljudski blagor. Shod je naredil mogočen vtis. Dn 28. novembra je v našem izobraževalnem društvu bilo pri predavanju nad 130 ljudi, nekaj manj dne 18. t. m., ko je tajnik Slovenske Straže, g. Jež, predaval o tisku. Vse to da nekaj misliti. Liberalci morajo imeti v svoji posojilnici veliko težav, ker čez našo zabavljajo in lažejo ter se v cerkev vlikaajo. Ljudstvu pa ravno liberalni dopisnik z Vač odpira oči. Le s pomilovanjem danes prezira vsak razsoden kmet liberalni listič za jaro gospodo. Ves letošnji boj je vzbudil v nas orjaško zavest in navdušenje za velike cilje naše ljudske stranke.

— **Nezgode.** Marija Koleča, delavka tobačne tovarne v Ljubljani si je na-

pravila Kneipovo kopelj na ta način, da je držala nogo nad soparo. Po nerodnosti je prevrnila posodo in se na obeh nogah nevarno poparila. — Tovarniški delavec Pavel Ogrin se je v tovarni na Savi pri vzdigovanju kotla opeknel na levi roki ter se težko poškodoval. — Mariji Plut, delavki, je v tovarni na Jelenicah poškodoval stroj tri prste desne roke. — Strojevodju Leopoldu Jezeršku je odletela pri vožnji iz dimnika stroja iskra v desno oko in ga težko poškodovala. — Težko se je poškodoval France Šetina, posest. sin, ker ga je krava z rogom sunila v spodnji del telesa. — Hlapca Petra Masneca je konj nekega kmeta v Virantovem hlevu v Ljubljani, ko ga je napajal, s tako silo s kopitom v trebuh sunil, da je smrtno nevarno poškodovan. — Posestnika žena Marija Tončič na Brezjah je hotela zadeti škafo vode na glavo, pri tem se ji je desna roka v rami iz člena zmaknila.

— **Podružnica Slomškove zveze za kamniški okraj** je zborovala dne 19. novembra v Kamniku. V pozdravu je gospod predsednik krepko naglašal, da smo se ločili od učiteljskega društva za kamniški okraj, ker to društvo ni v teku časa prav nič napredovalo, pač pa zaradi zastarelih nazorov nazaduje. Postavili smo si lastno ognjišče, dom dela. Nismo sicer politično društvo, a podpirajmo organizacije S. L. S. in ustanavljajmo društva z jasnimi katoliškimi načeli. Nato je predavala gđ. Trostova o početnem risanju v ljudski šoli. Slišali smo že več predavanj te stroke, a odkrito rečeno, tako popolnega dela nam še ni nihče podal. Umetnost naj najde vhod tudi med nižje sloje in naj ne bode last samo bogatašev. Saj nam narava ponuja in kaže toliko krasot, ona nam je najboljša učiteljica. Umetnost bo blažila srca našega ljudstva, ona ga bo razveseljevala, da ne bo iskalo razvedrila v gostilnah pri pijači in kartanju. Predavateljica, umetnica na risarskem in slikarskem polju, je žela mnogo pohvale. Nadaljevala bo prihodnjič. Prečast. gospod župnik Markun pa nam je jako lepo in poljudno opisoval na podlagi slik svoje potovanje v Sveto deželo. Mohamedani spoštujejo pobožne krščanske romarje, celo vojaki se vedejo zelo spoštljivo napram njim. Pa pogledimo pri nas! Pogledimo drugje v katoliških državah. Liberalci se javno norčujejo iz službe božje, norčujejo se iz ljudi, ki si upajo pokazati, da so kristjani, zasmehujejo romarje in zmerjajo z neznajnejši vse, ki si upajo zastopati krščansko misel. Kakor rečeno, predavanje je bilo zelo zanimivo, a čas beži, treba je bilo hiteti na vlak. Gospod predavatelj bo nadaljeval pri prihodnjem zborovanju. Pri nas je delo, pri nas je veselje in ljudstvo je z nami.

— **Podgrad v Istri.** Hvala Bogu, dočakali smo dan, katerega smo tako željno pričakovali, dan blagoslovljenja naše nove cerkve! Nedeljo, 11. decembra, je bil ta slovesni dan. Sedaj Podgrad — središče severne Istre in sedež županstva ter različnih c. kr. oblastnj — ni več brez glave, brez dostojne cerkve! Lansko leto smo se ojunčili. Izbrali smo stavbeni odbor, ki je vzel stvar resno v roke in — šlo je! Lansko leto 9. maja smo slovesno blagoslovili temeljni kamen in dojeseni je bila stavba z zvonikom vred pokrita in na pol obokana. Spomladi se je delo nadaljevalo in pred dvema meseci tudi srečno končalo, akoravno z velikimi težavami radi pomanjkanja denarja. V novembru smo postavili glavni oltar, cerkev posnažili in se začeli pripravljati na slovesnost blagoslovljenja, določeno na tretjo adventno nedeljo, 11. decembra. Začeljeni dan je prišel. Ze tri dni prej so zvonovi slovesno naznanjali prelepo slovesnost. Ker je bilo, žal, isti dan vreme zelo slabo in je neprenehoma padal dež, se ni mogla vršiti določena procesija iz stare cerkvice v novo, ampak duhovščina se je zbrala ob pol 10. uri v zakristiji nove cerkve in šla v sprevedu pred glavna vrata. Nato se je izvršilo slovesno blagoslovljenje cerkve. Po blagoslovljenju je bila v novi cerkvi primerna pridiga, nato darovanje za novo cerkev in potem slovesna sveta maša z blagoslovom in zahvalno pesmijo. Pri sv. maši je prav krasno pel latinsko mašo domač mešan pevski zbor, pomnožen z najboljšimi močmi izmed našega izobraženstva, pod spretnim vodstvom pečovodje g. Grma. Bilo je res petje, ki bi delalo čast marsikateri cerkvi v mestu. Popoldne je bila zopet pridiga, nato blagoslovljenje novega krasnega križvega pota, ki ga je podarila za novo cerkev velečenjena rodbina Jenko, za kar se ji iskreno zahvaljujemo. Potem so bile še slovesne litanije z blagoslovom. Tako je bila slovesnost končana. Naj še omenim, da sta novo cer-

kev izvršila prav solidno podjetnika Fr. Žigon in Ign. Spacapan iz Renč; glavni oltar pa je napravila res krasno in pa za prav nizko ceno trdka Feliks Toman v Ljubljani. Nova cerkev je posvečena slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. H koncu še: iskrena hvala vsem dobrotnikom nove cerkve, katerih je gotovo mnogo izmed »Slovenčevih« čitateljev, posebej še veleč. ljubljanskim gospem za darovani krasni oltarni križ ter vsem drugim dobrotnikom! Dobri Bog povrni stotero!

— **Služkinja se je zadušila** v Zagrebu, ker je zvečer v peč naložila oglja in zaspala. Zjutraj so jo našli mrtvo. Ponesrečenka je bila 17 let stara M. Kunst iz Lipice.

— **Bosenske saborske nadomestne volitve** za en judovski mandat (2. kurija) in za mandat v 25. volivnem okraju (3. kurija): Livno, Županjac, Glamoč in Varcar - Vakuf se vrše dne 30. januarja 1911.

— **Umetniški razstavo v Osjeku** je 27. t. m. otvorilo tamošnje pisateljsko društvo, ki mu načeljuje profesor Melkus. Razstava se nahaja v tamkajšnji komitatni palači in ostane do 15. januarja 1911. odprta.

— **Argentinsko meso.** Parnik »Wyandotte«, ki ima naloženo argentinsko meso, namenjeno za Avstrijo, dospe v Trst 3. ali 4. januarja.

— **Lekarna v ženskih rokah.** V Petrogradu in Moskvi obstajati lekarni, ki jih vodita ženski; tudi vse ostalo lekarniško osobje tvorijo ženske.

— **Organizacija srbskih učiteljev v Turčiji** se je ustanovila te dni v Skoplju; na ustanovni shod je prišlo do 300 srbskih učiteljev in učiteljic. Sedež društva je v Skoplju, kjer bo izhajalo tudi društveno literarno-pedagogično glasilo.

— **Vse srbske šole v Stari Srbiji** je Turčija zaprla; prizrenski srbski metropolit se je vsled tega pritožil pri grškem patriarhu v Carigradu.

— **Umril** je včeraj zjutraj Matija Hočevar, župan, veleposestnik, c. kr. poštar v p. itd. v Vel. Laščah. Pogreb bode v petek dopoludne ob deseti uri v Vel. Laščah. N. v m. p.!

— **Razpisane učiteljske službe.** V šol. okraju Novo Mesto po eno učno mesto na dvorazrednicah v Št. Lovrencu, Hinjah in Stopičah ter na dekliški ljudski šoli v Novem Mestu v stalno nameščenje do 10. januarja 1911. — Na dvorazrednici v Litiji, učno mesto v stalno nameščenje do 21. januarja t. l. — Na enorazrednici na Erzeltu, učno mesto, za katero imajo prednost moški prosilci, v stalno nameščenje do 22. januarja t. l.

— **Darovi za »Pripraviški dom«.** (XXXI. izkaz.) Darovali so p. n. gospodje: 200 K: »Vzajemno podporno društvo v Ljubljani«. — Po 50 K: Dr. Josip Lesar in Mih. Trček. — Po 15 K: Fr. Kušar. — Po 10 K: Dr. Aleš Ušeničnik; Janez Kalan in Šimen Zupanc. — Po 6 K: Fr. Krek in dr. Vinko Gregorič. — Po 5 K: G. Vilman; Josip Potokar; dr. Ivan Svetina; Fr. Schweiger; Tom. Kajdiž; Janez Pfajfar; Nik. Stazinski; Andrej Zaman; Josip Zupan, dr. Greg. Pečjak; Fr. Onušič; Fr. Dolinar, dekan. — Po 4 K: Viktor Steska; Jan. Brenc; Jernej Pavlin; Fr. Jarc. — Po 3 K: Jak. Pavlovčič; Jan. Bizjan; Josip Regan; Fr. Juvan; dr. Fr. Perne; Mat. Gerzin; J. Kunaver; Ant. Abram; Ivan Berlic; Ant. Stenovec. — Po 2 K: Dr. Josip Marinko; K. Lenasi; Mih. Arko; dr. J. Gnidovec; dr. Jos. Demšar; Mat. Rihar; Mat. Jereb; K. Jančigar; Balt. Bartol; Jan. Lesar; Jak. Sila; Jos. Plantarič; Jos. Erker; Tom. Rožnik; Mat. Slak; Andrej Ramovec; Ivan Selih; Fr. Kunstelj; Josip Zakotnik; Ant. Golf; J. Kummer; Fr. Zbašnik; Fr. Hiersche; Ivan Mihelčič; Anton Jamnik; Anton Jemec; Jos. Zelnik; Mih. Tavčar; Mih. Zevnik; Rih. Smolej; Ivan Šašel; Fr. Zorec; Mat. Kadunc; Jan. Ternu; Andrej Širaj; Mih. Kmet; Fr. Povše; dr. J. Koren; Fr. Perpar; Jurij Rozman; Peter Koprivec; Andrej Pipan; Jan. Plevaneč; Jan. Oblak; Andrej Orehek; Ivan Možina; Jos. Golmajer; Ant. Čadež; Mat. Rebolj. — Vsem prelagim dobrotnikom srčna zahvala! Društvu se sicer ni posrečilo priti do cilja po prvotno odmenjeni poti; vendar je že pri praktičnem delu, ker oskrbuje dvanaest učiteljskihnikov v Marijanišču. Nujno prosimo nadaljne podpore. Jako bi bilo ustrezno z večjo agitacijo za društvena lista »Vrtec« in »Angelček«.

Izpred sodišča.

— **Nevaren tat.** Tovarniški delavec na Savi Janez Tratnik je bil že šestkrat zaradi tatvine predkaznovan. V noči na 18. avgusta se je vtihotapil preko kuhinje v zaklenjeno prodajalno Valentina Rotarja na Savi ter pobral

iz zaklenjenega predala 242 K. Obdolženec je isto noč delal v tovarni, ob pol devetih je izginil in se vrnil šele ob pol treh k delu. Na vprašanje sodelavca Franceta Rabiča, kje je bil, mu je dal Tratnik eno krono in žganja za piti s pripombo, naj bode tiho. Drugi sodelavec Jožef Simnič je koj drugi dan opazil pri Tratniku večjo svoto denarja in bankovce po 20 kron, kar se mu je zelo čudno zdelo. Zjutraj 9. novembra t. l. obdolženec ni šel na delo, marveč je ostal v svoji sobi doma. Nankrat je priletel Tratnik navidezno preplašen v tovarno ter pripovedoval, da je okraden. Matevž Bratuš je šel takoj domov ter opazil, da tudi njemu manjka kovčega, v katerem je imel 40 kron gotovine in več obleke ter pozlačeno verižico, zmanjkala mu je pa tudi ura, ki je bila preje shranjena v omari. Tratnika so takoj osumili kot storilca te tatvine, kajti našla se je pri njemu ukradena ura in na sebi je imel tudi ukradene črevlje, ki so bile shranjeni v kovčegu. Obdolženi je skril kovčeg z vsemi njegovimi predmeti v bližnji kanal, a manjkal mu je ključ. Obdolženec si je pa že naprej prilastil uro, last delavca Janeza Grosserja, ter je Jožefu Simniču izmaknil tudi eno dleto. Tratnik taji vse prejšnje tatvine, le glede tatvine kovčega, last Matevža Bratuša, priznava. Sodišče je uporabilo strogost pri izmeri kazni in Tratnika na dve leti težke ječe obsodilo.

— **Pokvarjeno meso.** Zaradi prodaje pokvarjenega mesa se je morala pred sodiščem zagovarjati mesarica Franciška Zrimšek iz Kosez. Dne 10. novembra je našel tržni komisar na njeni stojnici kos že smrdljivega mesa, katerega so zdravniki spoznali za človeškemu zdravju škodljivega. Ovađenka pravi, da ga ni nameravala prodati, temveč ga domu za lastno uporabo vzeti. Seveda ji ni sodišče tega verjelo ter jo na tri tedne strogega zapore obsodilo.

— **Starko povozil.** Posestnika sin Jožef Jeglič iz Begunj je na glasu, da jako hitro vozi. Dne 19. septembra t. l. je šla 84 let stara nekoliko gluha Marija Šilar iz Smokuča v Breznico v cerkev. Kake tri minute od njenega stanovanja oddaljeno na cesti je Jeglič povozil starko, katera je nekaj dni potem vsled zadobljenih poškodb umrla. Obdolženec se zagovarja, da je ponesrečenko videl že preje, ko je mimo vozil, na cesti ležati, a zaslišane priče temu zagovoru oporekajo. Sodišče ga je zaradi nagle vožnje na en teden zapore obsodilo.

— **Kravo odpeljala.** Ivana Viršek, dekla iz Zagradca, je prišla na Fužine v hlev ondotne grajščine. Ker je že preje tu služila, ni si dolgo premišljevala, odvezala je brejo kravo in jo odpeljala. Med potjo je skušala 400 K vredno kravo prodati, a ker ni imela živinskega potnega lista, se ji to ni posrečilo; kmalu nato jo je orožnik aretoval. Obdolženka tatvino priznava in pravi, da jo je le bolehavost in beda do tega privlečlo. Za kazen se ji je naložilo štiri mesece težke ječe.

— **Konjski tat.** Posestnik M. Vršnjak je na sejmu v Kamniku 544 K vrednega konja postavil v hlev Trpinčeve gostilne. Vse to je opazoval 24 let stari Miha Stare, delavec iz Vodice, tujemu imetju zelo nevaren človek, ki je to priliko porabil, da je konja iz hleva odpeljal. Naslednjega dne je pa v Hrašah pri Smedniku ukradenega konja iz bojazni izpustil, ker je neki posestnik spoznal, da je žival ukradena. Stare, ki tatvino priznava, je bil na šest mesecev težke ječe obsojen.

— **Pretep zaradi igre.** V Zagorju v Kerpovi gostilni je nekaj fantov igralo prepovedano igro »edenindvajset«. Kakor se v takih slučajih rado pripeti, prišlo je tudi tu do prepira in pretepa, ki se je nadaljeval še na cesti. Zgrabila sta se kovač Miha Košenina in Nande Bratuš. Navzoči Jožef Virant ju je skušal pomiriti. V tem pa pristopi Jan. Klavs, 25 let stari delavec v Zagorju ter se je lotil Košenine. Ta je pobral oklešček in zamahnil proti njemu, a Klavs mu ga je vzel, in ko je Košenina stekel, je skočil za njim in ga z nožem sunil v levo pleče. Sedel bode za to šest mesecev v težki ječi.

Književnost.

— **Zbirka ljudskih iger.** 14. in 15. zv. Cena vsakemu snopiču 80 vin. Ljubljana 1910. Založila »Katoliška Bukvarna«. — Kako zelo včasih tožimo, da se premalo goji dramatika in da nam dobrih, za ljudstvo primernih in obenem tudi v estetičnem oziru dovršenih iger manjka! Toda stvar je pa časih tudi taka, da ne znamo izrabiti, kar se nam nuja. »Zbirka ljudskih iger« je jako bogata zakladnica za naše odrede na deželi in je tudi vedno boljša. Tako

obsegata n. pr. pravkar izšla 14. in 15. zvezek igrokaze, ki imajo v vsakem oziru, bodisi kar se tiče snovi, ki jo obravnavajo, bodisi kar se tiče zgolj lepočutne strani veliko vrednost za izobraževanje igralcev in gledalcev in ki se bodo jako rade povsod igrale, ker nujajo izredno lepe in hvaležne vloge. Tu imamo dve zgodovinski igri »Junška deklica« (Blažena Ivana d'Arc) — Devica Orleanska — in »Turki pred Dunajem«, ki bosta za naše odre zelo dragoceni pridobitvi in poglobili zmišlel za velike zgodovinske dogodke v našem ljudstvu, prelepa in nežna mladinska igra pravljicega značaja »Materin blagoslov« ter drami iz življenja prvih kristjanov »Sv. Boštjan« in »Fabiola in Neža«, ki nas živo uvajata v pomembno dobo boja med poganstvom in krščanstvom, rišeta ostro značaje in visoko navdušujeta za lepoto, ki je v katoliški veri. Naša izobraževalna društva bodo pač z veseljem segla po 14. in 15. snopiču »Ljudskih iger«, saj jih povsod težko pričakujejo in se povsod tudi čedalje več in boljše igra. Cena vsakemu snopiču je 80 vin. in se naročata v »Katoliški Bukvarni«.

Knjiga s slikami iz sv. pisma za nazorni nauk naši deci je izšla ravno kar v »Katoliški Bukvarni« pod naslovom: »Našim malim«. Vzgojne slike iz sv. pisma. — Doslej Slovenci še nimamo knjige, ki bi na podlagi nazornega nauka olajšala naši mladini učenje svetopisemskih zgodb, četudi je bila taka knjiga že davno potrebna. Zgoraj označena knjiga sestoji iz več prav primernih, lepo izvršenih večbarvnih slik, izmed katerih vsako pojasnjuje eno stran obsegajoče besedilo, ki je res vzeto iz otroške duše in ga bo zato tudi otrok lahko in pravilno umel. Slike s tekstom se bodo neizbrisno vtisnile v otroško srce, kar bo dokaj olajšalo gosposdu katehetu začetno delo v šoli. — Krasna knjiga stane le 90 vinarjev. Knjiga, ki je tudi lepo božično darilo, naj ne manjka pod nobenim božičnim drevescem; v to svrhu je posebno primerna tudi zato, ker predstavlja naslovna slika ravno svetopisemski dogodek: »Angelj naznani pastirjem Jezusovo rojstvo«.

Naši mladinski listi. Ne pozabite ob koncu leta na naša mladinska lista »Vrtec« in »Angelček«. Oba skupaj staneta na leto 5 K 20 v. Angelček sam pa 1 K 20 v. Koliko je še naših šol, naših krščanskih rodbin, ki teh listov ne poznajo. Zato opozarjamo ob tej priliki našo duhovščino, učiteljstvo, izobraževalna društva, stariše in posebno krajne šolske svete, naj ne prezro tega našega poziva in naj preskrbe naše slovenske otroke s temi otroškemu duhu tako primernimi listi!

SMRTNA KOSA.

Umrla je v Knežaku 28. t. m. ob 2. uri popoldne gospa Pavlina Urbančič, soproga županova. Pogreb bo v petek ob deveti uri dopoldne. N. v m. p.!

Štajerske novice.

Rimske toplice. Dne 26. t. m. je tukajšnja posojilnica od celjske Zveze prestopila v ljubljansko. Predlog, ki ga je župnik stavil, je bil soglasno sprejet.

Vitanje. Tat je vdrl pri Čiku ter hotel meso odnesti, ki se je ravno vodilo, pa je bil k sreči odgnan. Pri Jaklinu je menda ravno isti tat ukradel dve stari raci. — Pri prepiru na Fužinah je bil Rotov Tevžek v bedro ustrelen, pa ne nevarno.

Skomer. Najemnik skomerskega lova, gospod Troha, je letos dobil za divjačino 2000 K. Obilen lov za tako malo občino.

Koroške novice.

Črna. Ni še dolgo temu, kar smo ustanovili tukaj kršč. katol. izobraževalno društvo in že lahko zaznamujemo celo vrsto zborovanj in prireditev. Vse to je dokaz, kako čil in delaven je zlasti odbor, ki se vsestransko trudi za procvit našega mladega društva. Posebna hvala za to gre č. g. kaplanu Šenku, ki porabi skoro ves svoj prosti čas v to, da pripravlja našo mnogobestajočo mladino za gledališke predstave in uprizoritve. Na Štefanovo smo zopet preživeli prav veselo popoldne. Dasi igra, katero so nam ob tej priliki vpriporili naši vrli fantje skoro nič ni bila razglašena, je bila dvorana pri Drofelniku tesno natlačena. Igrali so namreč božično igro »Na betlehemske poljanah«. Poprej nam je pa č. g. kaplan povedal za novo leto nekaj zanimivega

o časopisju. Vse nas pa je presenetil »Kralj beračev«, ki nam je v osebi filozofa J. Kotnika pripovedoval žalostno historijo Stritarjevega »Nosana«. Dasi so se igralci pripravljali le kratko časa, se je izvršilo vse prav gladko in v zadovoljnost pričujočih. Na Sv. Treh Kraljev dan igramo zopet. Takrat nastopi jo prvič naša dekleta.

Telefonska in brzojavna poročila

SPREJEM DELEGACIJ IN ODGOVOR PRESTOLONASLEDNIKA NADVOJVODE FRANCA FERDINANDA NA UDANOSTNA NAGOVORA PREDSEDIKOV.

Budimpešta, 29. decembra. Pri sprejemu delegacij je nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand na udanostni nagovor predsednikov obeh delegacij, kar so delegatje spremljali z živahnimi vzkliki na osebo cesarja, oziroma prestolonaslednika, tako-le odgovoril: »Odkazala se mi je zelo častna naloga, da danes tukaj zastopam Njegovo Veličanstvo. Čustva zveste udanosti previsoki osebi Veličanstva, ki ste jih izrazili, bom Njegovemu Veličanstvu sporočil. Ko pozdravljam v Vaš delokrog spadajoče važno delo, ki ga zdaj začnemo, v imenu Veličanstva, povdarjam najprej resnično zadoščenje Njegovega Veličanstva, da se naša zunanje razmere razvijajo povsem zadovoljivo. Opirajoč se na svoje alianse in vsled dobrih odnosov z vsemi vele-silami, bo monarhija tudi v bodoče najodločneje nadaljevala svoja dozdej uspešna prizadevanja za ohranjenje in utrjevanje miru. Potrebščine vojne uprave za armado so se nasproti lanskemu letu zvišale, kar ima namen, da se končno uredijo posamezne postavke budgeta, vojna mornarica pa potrebuje, da se ji dovolijo večja sredstva, da se spričo tozadevnih priprav vseh drugih velesil vzdrži na višini svoje naloge. Ta kreditna zahteva pa ne bo samo povečala bojne moči naše mornarice, ampak bo tudi gospodarsko korist prinesla. Od Njegovega Veličanstva pooblaščen, da Vam sporočim previsoko zaupanje v Vašo izkušeno preudarnost in patriotično vnemo, želim Vašemu delu najboljšega uspeha in Vas prav pristrčno pozdravljam.«

AVDIENCE PRI PRESTOLONASLEDNIKU.

Budimpešta, 29. decembra. Nadvojvoda prestolonaslednik je sprejel ministra za zunanje zadeve grofa Aeren-thala, avstrijskega ministrskega predsednika barona Bienenrtha in ogrskega ministrskega predsednika barona Khuen - Hedervarya.

SABOTAŽA NA FRANCOSKEM.

Pariz, 29. decembra. Zločini delavcev na železniških progah se ponavljajo. Več vlakov se je moralo ustaviti, ker so bile proge poškodovane. Na progi Lyon - Grenoble so prerezali žice.

IZGANJANJE RUSOV V AVSTRIJI V RUSKI DUMI.

Peterburg, 29. decembra. Ker je Avstrija izgnala 418 ruskih podanikov, so oktobrski zato interpellirali ministra zunanjih zadev.

STRAŠNO NEURJE NA KANARSKIH OTOKIH.

Madrid, 29. decembra. Viharji so na Kanarskih otokih tako divjali, da je 40 družin brez strehe. Otok Gomera je zasut. Dozdaj so našli 22 mrtvih in veliko ranjenih, ki so jih izveкли iz ruševin.

SAMOUOMOR GROFA.

Berolin, 29. decembra. Tu se je zastrupil s ciankalijem 40letni grof Arhibald Douglas, ki je preje posedoval veliko premoženje, a ga je vsled dolgov in mahinacij oderuhov popolnoma izgubil.

PAJAKOV ZASTRUPLJEN.

Sofija, 29. decembra. Državno pravdnštvo sodi, da je bil rajni Pajakov zastrupljen in je zato ukazalo, da ga raztelesijo. Kakor smo poročali, se je zgrudil Pajakov mrtev na tla, ko je došel v sobranje.

IZ SRBIJE IZGNAN ČASNIKAR.

Berolin, 29. decembra. »Vossische Zeitung« poroča iz Belgrada, da je izgnala srbska vlada iz Srbije časnikarja Emilijana Milesaljeviča, ki sodeluje že od leta 1907 v srbskem časnikarskem uradu. Milesaljevič mora zapustiti Srbijo tekom 24 ur. Izgnani časnikar je bil do leta 1907 avstrijski častnik, a je izstopil iz avstrijske armade.

VOLIVNO PODKUPOVANJE V AMERIKI.

New York, 29. decembra. V Adam-su (Ohio) so zaradi volivnega podkupovanja obtožili 624 volivcev, ker so pri zadnjih volitvah prodali svoje glasove. Oblast je zaplenila volivne imenike voditeljev strank. Po imenikih je dokazano, da je bila cena za glas različna, do 50 dolarjev in steklenica žganja. Obtoženih bo še 2000 oseb.

Jubilej akademične podružnice Narodne Jednote Severnočeške.

Praga, 10. dec. 1910.

Meseca listopada je slavila ta delavna podružnica že petindvajsetletnico svojega obstanka. Slavnost je trajala tri dni. Iz dolgih razprav povzamemo samo najvažnejše točke. Prvi dan so bili navzoči med drugimi bivši poslanec g. Hrubý kot zastopnik osrednjega odbora N. J. S., zastopnik Zveze češko - slovanskega dijaštva, manjšinskega odseka svobodomiselnih organizacij, akad. odseka N. J. šlezske, dijaškega krožka praške podružnice Komenskega, zastopnik društva »Orličan«, »Adrije«, »Balkana« itd.

Hrubý je naglašal posebno važnost manjšinskega dela za dijaštvo. Sledila sta dva referata, ki sta podala sliko o dosedanjih uspehih podružnic, ki pa sta kazala tudi nova pota za bodočnost. Iz drugega referata se mi zdi posebno važno potovanje dijakov po mešanih krajih. Tako je priredila podružnica pred leti tako potovanje po južnem Češkem z lepimi uspehi. Lani se je seznanilo dijaštvo z razmerami na severozahodu, letos na severovzhodu. Prihodnje leto pojde dijaštvo do Orlickih gor. Uspehi teh potovanj so odvisni od predpriprav. Najprej si je treba dobiti informacij o krajih, ki jih hočemo obiskati in šele na podlagi teh postaviti program. Akademične podružnice imajo to ugodnost, da se lahko informirajo pri zaupnikih krajevnih pododsekov. Na potovanjih pa jih pričakujejo člani teh pododsekov in drugih korporacij, ki dajo radi informacije.

Ravnatoko se naj informira posameznik, ki potuje, prej pri dotični Jednoti. Ne samo poleti, temveč tudi pozimi se mnogo potuje po krajih, ki so z narodnega stališča velike važnosti. To velja posebno za gorate kraje. In pri tem se Čehi naj ne omejujejo samo na svoj športni krožek, temveč naj iščejo tudi stikov s prebivalstvom. Na ta način je koristilo že mnogo češko društvo za zimski šport, mnogo tudi klub čeških turistov, posebno z ustanavljanjem dijaških prenočišč v mešanem ozemlju.

Če se nabirajo pri skupnem potovanju vestno vse informacije, nazori in mnenje krajevnih zaupnikov, potem je dana s tem direktiva za posebno potovanje za dva do tri dijake, ki bi lahko ostali dalje časa v enem kraju ter proučili tamkajšnje gospodarske, materialne, kulturne in narodnostne razmere ter spoznali potrebe prebivalcev. V tem oziru je treba določenega načrta za podrobno dijaško delo, ki sledi:

I. Določitev češkega življa a) glede števila (spol, starost, posebno otroci), b) glede poklica in c) glede lastnosti posameznikov.

Bilo bi treba napraviti za vsako manjšino ali ogroženo večino stalni kataster. Treba je natančne slike bojišča in bojevnikov.

II. Določitev krajevnih razmer na nasprotnikovi strani, način boja, njihovo gospodarsko moč.

III. Določitev, v katerem oziru bi se lahko pomagalo manjšini: a) v šolstvu, b) v podpiranju manjšinskega obrtništva, skrbeti je treba, da lahko razpečajo svojo robo. Močan obrtnik lahko da potem eksistenco mnogim češkim delavcem; c) v ustanavljanju industrijskih zavodov na narodnostni meji, s čimur se daje češkemu delavstvu stalno zaposlenje in eksistenca, d) v postavljanju delavskih hiš s pomočjo posojilnic in manjšinskih denarnih zavodov.

IV. Določitev kulturne višine češkega ljudstva v manjšinah. Z ozirom na ta rezultat, je treba začeti posebno izobraževalno akcijo, posebno s pomočjo knjižnic in predavanj.

V zelo siromašnih krajih, kakor so na primer že prej omenjene Orlicke Gore, kjer žive ljudje, ki vse življenje ne pokusijo mesa, je treba začeti pri malih, tam ne pomagajo knjižnice in

predavanja nič. V tem oziru so velikega pomena božičnice. Dalje se daje otrokom pozimi nekaj tednov juho.

Iz teh izvajanj se vidi, kako široko polje je odprto dijaku. Njegovo delo mora biti tiho, ne prinaša mu sicer slave, mesto tega pa sladko zavest spolnjene dolžnosti.

Drugi dan so se nadaljevali referati, večer je zaključil prijateljski sestanek z umetniškim programom. Tretji dan pa se je zaključilo slavlje s slavnostnim občnim zborom. Zastopanih je bilo mnogo manjšinskih in dijaških društev. Predavalo je med drugim društvo »Komenský« na Dunaju, Narodna Jednota za vzhodno Moravo v Olomucu.

Poslanec Sokol je razpravljal o resnici, da se bore Nemci za moč in slavo, Slovani pa za svobodo.

Za Češko Šolsko Matico je govoril g. Zeman, ki je obljubil pomoč pri stavbi Havličkove šole. Misel za to šolo se je sprožila leta 1904. Sedaj je že kupljen prostor in hiša. Za to šolo je namenjen tudi čisti dobiček vsakoletnih Majales, izletov, zbir, letos v znesku 9500 K.

Občni zbor je zaključil J. U. C. Hrubý z željo, da bi delovala podružnica v novem obdobju kar najintenzivneje na uresničenje svojega cilja in da bi se ji posrečilo, najti med češkim dijaštvom tisto zanimanje, ki je zasluži vprašanje take važnosti, kakor je ravno manjšinsko.

Božji doma, kdor ga ima.

Prihajajo nam pisma, v katerih prosijo naši domači ljudje, naj jim povemo kraj, kjer bi se naselili. V domači hiši jih je preveč, zemlje za vse pa je premalo; ostali bi pa radi na domači zemlji in si ustanovili radi svoj dom, svoje ognjišče in družino.

Oglašajo se trgovci in trgovski pomočniki, da jim poizvemo za primerne kraje, kjer bi odprli svoje slovenske trgovine.

Obrtniki in rokodelci vprašujejo: »Ali imate kako mesto za nas?«

Taka in podobna vprašanja prihajajo vsak dan. Za eno samo v »Sloven-cu« razglašeno posestvo je vprašalo 15 ljudi. To je tisti klic po domači zemlji, ki je najbolj zdrava in ljuba. To je klic po domačem kruhu, ki je čeravno črn, a vendar najboljši.

To gibanje po ustanovitvi novih slovenskih domov, trgovin in obrtov nas prav veseli in prav radi ga podpiramo, ker je začetek notranje kolonizacije slovenske zemlje s Slovenci. Dobro izpeljana notranja kolonizacija bo velika podpora našemu narodu; na ogroženo narodno mejo, mešana mesta in trge pridejo iz sredine zdravi in dela željni ljudje.

Klic po življenju in delu na domači zemlji je vedno glasnejši in prihaja iz vrst priprostega ljudstva, ki nima mnogo tisočev denarja. Največ vprašanj je za mala in srednja posestva; vprašujejo tedaj ljudje iz jedra, mase slovenskega naroda, ki imajo resen namen delati na novi, kupljeni zemlji.

To hrepenenje po domači zemlji je vredno, da se začnemo resno pečati z njim, ker bomo s smotrenim delom kolikor toliko ustavili izseljevanje. Z dobro organizacijo naseljevanja domačinov bomo otežkočili Nemcem nakupovanje slovenske zemlje, ohranili bomo občine slovenske, ker končno je narodni značaj občine po veliki večini odvisen od vprašnja: Čegava je zemlja v občini.

Slovenska Straža se je takoj oprijela tega vprašanja. Priglasenih ji je bilo v pol letu njenega obstanka posestev v vrednosti nad 700.000 kron.

Vemo pa, da je slovenske zemlje, ki je ogrožena, več kakor samo za 700 tisoč kron. Pri silovitem prodiranju nemštva je treba stražiti vsako parcelo na narodni meji in v okolici nemških ali nemčurških mest in trgov in ravno tako na jugu proti Lahom. Hitro spoznati nevarnost, ki preti naši zemlji in hitro preprečiti nakup za tujca, to je geslo, ki si ga je postavil za načelo ravnokar ustanovljeni »Zemljiški odsek« Slovenske Straže. Ravnokar se premišluje, kako bi se najboljšie dalo urediti poslovanje te važne naprave. Pri prihodnji seji glavnega odbora Slovenske Straže, ki bo po Božiču, se to končno reši in takrat se bomo obrnili na slovenske zaupnike, da nam pri tej važni akciji pomagajo.

Upamo, da bomo s pomočjo zaupnikov in ljubezni do domovine ohranili slovensko zemljo.

Novoletna darila!

orodja itd., itd., v najmodernejšem slogu.

Preden si nakupite novoletnih daril, blagovolite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločite se bodele takoj, da si nabavite svoje potrebščine le pri domači trgovci.

H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mesni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših precizijskih ur moje lastne tovarne ur v Švici z znakom „IKO“.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine, juvelov ter briljantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedilnega

Postrežba strogo solidna! Cene najnižje! Telefon 273. Brzojavni naslov: „H. SUTTNER“.

Ljubljanske novice.

Ij Za Božičnico koroškim slovenskim otrokom. — Slovenke in Slovenci na pomoč! Za Božičnico koroškim slovenskim otrokom so nam poslali: Peter Kozina, Ljubljana, 5 K. — Brata Hlavka, Ljubljana, 5 K. — Nabrano po g. Ivanu Krvinu, Ljubljana, 7 K 20 h. — Ljubljanski bogoslovci po g. B. Nagliču 26 K 78 h. — Jože Nepoznat, Ljubljana, 2 K. — Ivan Zajc, c. kr. finančni svetnik, Ljubljana, 4 K. — A. Sušnik, Ljubljana, 6 K. — Neimenovan, Rožna dolina, 40 h. — Josip Rutar, žičar, Ljubljana, 1 K. — Marija Suttner, Ljubljana, 2 K. — Matija Maček, Javornik, 1 K. — L. Mikuz, Ljubljana, 20 K. — Božičnica se bo vršila v prvi polovici meseca januarja, a da bo dostojna, potrebujemo še mnogo! **Zgani se zato, rodoljubna srca slovenska!** Nabirajte v svojih krogih in nabrano pošljite »Slovenski Straži«. Sila nasprotnikov je velikanska, pomoč nujno potrebna! Če nujno ne pomagamo, pade mnogo. Zato hitro na pomoč! Posebno v dne, ko se poslavlja staro leto od nas, mislite na našo nadežno koroško mlado slovensko bodočnost! Tudi darovi v blagu so dobrodošli. **Še enkrat lepo prosimo hitre mnogobrojne pomoči!**

Ij Nova numeracija ljubljanskega mesta. Obenem z ljudskim štetjem se ima v Ljubljani ob koncu tekočega desetletja izvršiti nova numeracija. Pri tej numeraciji se morajo upoštevati vse izpremembe, ki so se v zadnjem desetletju izvršile med ljubljanskimi hišami. Veliko ljubljanskih hiš dobi vsled tega nove številke in seveda, ko bo vlada to numeracijo končno odobrila, tudi druge hišne tablice. Mestni magistrat je na to dejstvo pri razdelitvi popisovalnih tiskovin že jemal ozir in to označil pri ovojnih polah. Pri vsaki ljubljanski hiši, ki ima vsled nove numeracije dobiti drugo hišno številko, sta namreč označeni na ovojni polji dve številki, in sicer: na prvem mestu bodiča, odsele veljavna; na drugem mestu (v oklepju) pa stara, dosedaj veljavna. To bodi hišnim gospodarjem v pojasnilo, da ne bo nobenih nepotrebnih dvomov in zamenjav pri popisovalnih tiskovinah. Izpremembe so bile pa neizogibne, ker se je v Ljubljani v zadnjem desetletnem obdobju demoliralo 32 starih in zgradilo 299 novih hiš, dalje ker je v tem času nastalo 53 novih ulic, bodisi popolnoma novov, bodisi iz delov že obstoječih, bodisi prekrščenih.

Ij Mešani zbor »Ljubljane« ima danes in ne jutri vajo v »Unionu«, na kar bodi posebno moški zbor opozorjen. Prva generalna vaja z orkestrom bude prihodnji torek zvečer.

Ij Katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani uljudno vabi k novoletnici, ki jo priredi v nedeljo, dne 1. januarja 1911, točno ob 6. uri zvečer v svojem domu, Komenskega ulica 12. Spored: 1. C. Kammerlander: Božična. Zbor s tenor-solo. (Poje g. Lud. Bajde.) 2. J. Aljaž: Soči. Zbor. 3. J. Aljaž: Zvezda. Zbor z bariton-solo. (Poje g. Iv. Erman.) 4. J. Monar: Oče Kolping, hvala tebi! Tenor-solospev. Poje g. L. Bajde. 5. Govor. 6. Turki pred Dunajem ali Zmaga zvestobe. Zgodovinski igrokaz v petih dejanjih. Poslovenil Fr. Rihar. 7. Prosta zabava. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 h, III. vrste 60 h. Stojlišča 30 h.

Ij Nejasno. Na železniškem vrtu nasproti južnega kolodvora so začeli kar od kraja sekati sadno drevje. Nekateri domnevaajo, da se je to odredilo zato, ker je drevje že staro in deloma suho, drugi pa zopet trdijo, da je predpriprava za nov kolodvor, katerega začno baje graditi že spomladi in da bo moral biti gotov v treh letih. Kolodvor bo namreč pomaknjen precej ven na sedanjo cesto, vsled česar bodo to potem razširili do Putrihove restavracije. Zadnja vest se od gotovih krogov odločno zatrjuje. Tedaj je le upanje, da dobimo v Ljubljani nov, času zadostujoč, moderen kolodvor, ki je tudi nujno potreben.

Ij Nepopoljšljiva služkinja je 20-letna Ana Slakova iz Dobrnj pri Novem mestu. Komaj je zapustila zaradi neke nepoštenosti zapor, a se je morala že povrniti nazaj. Ko je vstopila v neki kavarni za pomožno deklo, je porabila priliko in izmaknila kuharici iz denarnice 24 K. Policija jo je v Kolodvorski ulici aretovala in izročila okr. sodišču. Pri aretaciji je Slakova imela pri sebi le še 40 vinarjev.

Ij Zagonetna najdba. Pred svojim stanovanjem je našla postreščkova žena Uršula Skrajnerjeva v zaboji za žaganje par moških čevljev, tri ženske predpasnike in belo žensko spodnje krilo. Kdor to pogreša naj se zgasi pri policiji.

Ij Zaradi prepovedanega povratka je bil aretovan na Dunajski cesti, 44 let stari, nevarni vtihtapec Franc Fajdiga iz Mekinj. Izročili so ga okrajnemu sodišču, po prestani kazni pa se ga bo de odpravilo domov odgonskim potom.

Ij Francozova usoda v Ljubljani. Pred nekaj dnevi je bil na Sv. Petra cesti aretovan dozdevni trgovski potnik, rodom iz Vilne na Ruskem, pristojen pa v Pariz, ker je od hiše do hiše beračil. Oddali so ga okrajnemu sodišču.

Ij Za kruhom. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 17 Makedoncev, nazaj je prišlo pa 108 Hrvatov.

Bolečine oslovskega kašlja

se otroku že po dvakratnem zavžitju Scott-ove emulzije bistveno popolnoma olajšajo. Dober sloves Scott-ove emulzije kot olajševalno sredstvo pri oslovskem kašlju se opira na popolno izbrano kakovost njene sestavine, kakor na poseben način Scott-ovega ravnanja in se že 34let dviga od dneva do dneva. Zdravniki ponovno predpisujejo

Scott-ovo emulzijo

in stariši, ki so jo že enkrat uporabili, bodo zopet vselej segli pri oslovskem kašlju potem sredstvu.

Pristna lesto znamko — ribičem — kot garancijsko znamenje Scott-ovega ravnanja.

Cena izborni steklenici 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

3109

Najvažnejše **perje in puh** je, da se kupi popolno čisto in brez vsega duha. Tako **perje in puh** se dobi pri znani trdki

Anton Šarc Ljubljana

Selenburgova ulica št. 5

na vogalu Knafove ulice (nasproti glavne pošte).

2965

3884

Žalostnim srcem javljamo tužno vest, da je naša nepozbna iskrena ljubljena soproga, ozir. mati, sestra in teta gospa

Cecilija Bricelj roj. Primic

posestnica in gostilničarka v Štefanji vasi

danes v sredo dne 28. grudnia 1910 ob 10. uri zvečer v 24. letu svoje starosti, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, po dolgi in mučni bolezni blaženo v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bude v petek 30. grudnia 1910 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Štefanji vasi št. 48 na pokopališče pri Božjem grobu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani ter Božjem grobu.

Blago rajnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Štefanja vas pri Ljubljani dne 29. decembra 1910.

Ivan Bricelj Ivan Bricelj
soprog. sin.

Jožef, Anton, Andrej Marija Primo
bratje. mati.

Ivana Jamšek, Marija Anžič, Marijanica
Babnik roj. Primic
sestre.

Vnuki in vnukinje.

Zahvala.

Lepo se zahvaljujem vsem, ki so bili v tolažbo našemu ljubljensmu šletnemu očetu ob nji bolezni: čast. g. župniku za ljubezen in skrb za srečno večnost; Vsemogočni Vam povrni! Zahvaljujem se tudi za izkazano ljubezen pri pogrebu g. županu in g. Jan. Vrhuncu, ki je prišel k pogrebu iz Ljubljane, in vsem prijateljem, sorodnikom in znancem in vsem drugim. — Bil je mož do zadnjega zvest sin sv. cerkve in katoliškim načelom.

3879 Matej Yrhune v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
28	9. zveč.	736'5	1'6	sl. jvzh.	oblačno	
29	7. zjut.	739'7	0'0	"	"	0'6
	2. pop.	739'1	0'9	sl. jug	"	
Srednja večerajšnja temp. 1'3; norm. —2'6.						

Za Silvestrov večer se odda oddelek kamniške mestne godbe na lok (6—8 mož).

Ponudbe je poslati na odbor Kamniške mestne godbe.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 29. decembra.

Pšenica za april 1911	10'89
Pšenica za oktober 1911	10'79
Rž za april 1911	7'77
Oves za april 1911	8'39
Koruzza za maj 1911	5'57

Resna ženitna ponudba!

Trgovca, star 28 let, ki ima v prijaznem kraju na Spodnjem Stajerskem dobro idočo trgovino, se želi seznaniti z gospico, ki naj bi bila popolnoma izučena v trgovinski stroki, tako da bi imela vse sposobnosti sama prevzeti vodstvo trgovine. Seveda želi se tudi nekaj gotovine. Naslov pove uprava »Slovenca«.

Zimsko blago zaradi minule sezije pod vsako ceno!

In to izgotovljene obleke, zimske in športne suknje, kratki kožuhi (mikado) mestni in potni kožuhi ter konfekcija za dame.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Zlatnina

v najraznovrstnejših, priznanih okusnih vzorcih in po nizkih cenah za darila

za Novo leto

se dobi pri zlatarju

I. Vecchiet

Ljubljana, naspr. glavne pošte.

2714

Večja množina

mleka

se odda od 1. prosinca 1911 naprej skupaj ali ne 3872 drobno. Naslov pove uprava tega lista.

3878

Legvartov

koledar za kmetovalca

za leto 1911. Je ravnokar izšel.

Radi nepričakovanih ovir pa ni bilo mogoče izdati koledarja z novo vsebino pač pa ima tudi letošnji koledar

izborni lansko vsebino.

Koledar je seveda za leto 1911. —

Večan je kot navadno v močno usnjeno

platno in z ozirom na gornjo opazko

cena znižana, t. j. 1'— krono s pošto

1'10 K. Pri 10 izvodih se eden

navrže. Naroča se pri založništvu

Ivan Bonač v Ljubljani.

Sprejme se več

kovaški pomočnik

ki je dobro izučen, ter

jermenarski pomočnik

ki se razume na lakiranje, tapetiranje in izdelovanje komatov. — Vsa oskrba. — Obrniti se je na:

Anton Sporčić, obrtnik, Gospić (Hrvatska).

Poročne prstane

kakor tudi drugo zlatnino priporoča po nizki cen

Fr. Z. Zajec, Ljubljana, Stari trg 26.

3873 Pošiljam cenike brezplačno.

Ana Hočevnar, roj. Žužek, vd. Gruden naznanja v svojem in v imenu vseh svojih otrok in ostalih sorodnikov žalostno vest, da je njen soprog, oziroma oče, stari oče, brat in svak, gospod

Matija Hočevnar

župan, veleposestnik, c. kr. poštar v p. itd.

po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 71. letu svoje starosti, danes ob pol sedmi uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega bo v petek, dne 30. decembra dopoldne ob 10. uri iz hiše žalosti v Vel. Laščah na farno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi pri Sv. Trojici in na Vel. Slevici.

Priporočamo ga v molitev in drag spomin.

Vel. Lašče. dne 28. decembra 1910.

3875

Svilnato blago

baržuni, pliši, tenčice, čipkasto blago, čipke, vložki, svilnate vezenine, jabots, šerpe, damski ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti trakovi, pozamentrija, porte, žnore, resice, dišave, mila i. t. d., vedno najnovejše v največji izbiri.

Modna trgovina P. Magdič v Ljubljani, nasproti glavne pošte.

3012

Najpriljubljenejša 3578

božična in novoletna darila

so gramofoni

od 25 kron višje.

Plošče K 2-50.

V zalogi jih ima

Fr. P. Za'ec, Ljubljana, Stari trg.

3811

Dobro idoča

10

gostilna

s posestvom, gospodarskimi poslopji, lepim vrtom itd. se daje na Savi pri Jesenicah takoj v najem.

Gostilna se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini tovarne. Natančnejša pojasnila daje ZASTOPSTVO GOSPOVE PIVOVARNE na Jesenicah, Gorenjsko

Št. 35692.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja, da se bodo pričeni s 1. januarjem prihodnjega leta uradni dnevi pri mestni zastavljalnici zaradi olajšanja pri poslovanju spremenili v toliko, da se bodo sprejemali predmeti v zastavo le vsak torek, četrtek in soboto, — reševali in zastavna doba podaljšala pa proti poravnavi uradne terjatve vsak pondeljek, sredo in petek v tednu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 27. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

3848-5

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri.

Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2-20, vezano K 3-20. — Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bravca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

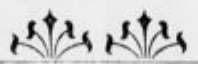
Knjiga o lepem vedenju.

Spisal Urbanus. K 3—, elegantno vezano K 4—. — Že dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglašeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrego. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija.

Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8-50, vezano K 10-80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljivosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najodličnejša dela svetovne znanstvene literature.

Poezije Anton Medved-ove.

I. del K 3-80, elegantno vezano K 5—; — II. del K 4—, elegantno vezano K 5-40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: Razporoka. Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2—, vezano K 3—.
2. zvezek: Stejni kralj Lear. Ivan Turgenjev. Povest. Hiša ob Volgi. S. Stepnjak. — Josip Jurca. K 1-20, vezano K 2-20.
3. zvezek: Straža. Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2-40, vezano K 3-40.
4. zvezek: Ponizani in razzaljeni. F. M. Dostojevskij. — Vladimir Levstik. Roman v štirih delih in z epilogo. K 3—, vezano K 4-20.
5. zvezek: Kobzar. Taras Sevcenko. — Josip Abram. Izbrane pesmi. Z zgodovinskimi pregledom Ukrajine in pesniškim življenjem. K 4-20, vezano K 5-80.
6. zvezek: Mož Simone. Champol. — V. Levstik. Roman. K 1-90, vezano K 3—.
7. zvezek: Hajdamaki. Taras Sevcenko. — Josip Abram. Poem z zgodovinskimi uvodom o hajdamaci. (Kobzar II. del.) Broširano K 1-50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3-40, vez. K 4-50.)
8. zvezek: Dolina krvi. (Glenanaar.) A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. K 4-20, vezano K 5-80.
- Kacijanar. Anton Medved. Tragedija v petih dejanjih. K 1-40, vezano K 2-40.
- Roma. Silvij Sardenko. Poezije. K 2—, vez. K 3-20.
- Andrej Hofer, tirolski junak. Fran Rihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K —80, deset izvodov K 5—.
- Črna žena. Povest iz domače zgodovine. K 1-40, vezano K 2—.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Conan Doyle. Londonska povest. K —60, skupaj vezan z II. zvez. K 1-80.
2. zvezek: Darovana. Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K —60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1-80.
3. zvezek: Jernač-Zmagovač. Henrik Sienkiewicz. — Fran Virant. Povest. — Med plavci. Artur Achleitner. Povest tirolskega gorskega župnika. K —60, skupaj vezan s VI. zvezkom K 1-40.
4. zvezek: Malo življenje. Dr. Fran Detela. Povest. K 1—, vezano K 1-90.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Avgust Šenoa. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1-60, vezano K 2-60.
6. zvezek: Gozdarjev sin. Fran S. Finžgar. Povest. K —20, skupno vezano s III. zvezkom K 1-40.
7. zvezek: Prihajač. Dr. Fran Detela. Povest. K —90, vezano K 1-70.
- Splošno priljubljeni ljudski pisatelji nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavnostjo ter nam predčuje ljudstvo resnično tako, kakršno je.
8. zvezek: Pasjeglavlci. Alojzij Jirasek. Zgodovinska povest. — Kristusove legende. I. Vodnjak modrih mož. — 2. Betlehemske detece. — 3. Sveta noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. V Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica. —

Ako hočete imeti pisalni stroj, ki Vam ne bo delal sitnosti ne stroškov za popravila in da Vam ne bo obstajal na lepem, ko imate največ važnega in nujnega dela, nabaviti si morate

Cez 350.000 komadov v uporabi!

„Underwood“ :

Underwood-pisalni stroj ima vse moderne vrline in neomajno trpežnost. — Zahtevajte cenik in imenik lastnikov „Underwooda“, da se sami lahko prepričate o teh vrlinah. Nabavite si ga in imeli boste večjo korist nego jaz.

V zalogi pri:

3685

J. Perko, Ljubljana, Marije Terezije cesta 7. I.

P. št. 414.

Krastove deblovine

3847 2

okoli 150 m³, debela v sredini v premeru 0,5—1 m, ki se je more ogledati na licu mesta, odda c. in kr. kobilarna v Prestranku, ter v Škuljah okoli 50 m³, ponudbenim potom.

Ponudbe, opremljene z 10% varščino, naj se pošljejo najkasneje do 20. januarja 1911 na zgornji naslov.

Deblovina se mora odpeljati najdalje do 1. aprila 1911.

RIBE

Vsak petek se dobe po čudovito nizkih cenah

iz Severnega morja

pri

ANTONU STACULU

Vahnja (Schellfisch) velika riba brez glave . . . 1 kg K 1-40.
mala riba z glavo

Trska (kabljo) brez glave

Morski losos (Seelachs) 1 „ „ 1.—.

Morska postrv (Knurrhahn)

Ostriga (Austernfisch) zelo delikatna, brez glave

Zlati ostris (Goldbarsch)

Shollen (Flundern) srednje velika za praženje

Rudeči list (Rotzunge) nadom. za soles

Steinbutt (Turbot)

Angler

Na željo p. n. naročnikov so na razpolago zastoj kuharske knjige.

Obenem priporočam vsak dan sveže polnjeno Reininghausovo bavarsko

in marčno pivo, ki se naročnikom franco dobavlja na dom.

3-54

soba v gostilni pri „zlati goski“. Burka v enem dejanju. (6 ženskih vlog.) K —80.

5. in 6. zvezek: 1. Garcia Moreno. Založba v petih dejanjih. (16 moških vlog.) — 2. Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 3. Kukavica modra ptica ali boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (8 ženskih vlog.) — 4. Sveta Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) — 5. Pri gospodi. Založba v dveh dejanjih. (5 ženskih vlog.) — 6. Črevljar. Veseloigra v treh dejanjih. (6 moških vlog.) — 7. Kmet in fotograf. Komičen prizor. (3 moške vloge.) — 8. Kovačev študent. Burka. (6 moških in 1 ženska vloga.) K 1-60.

7. in 8. zvezek: 1. Sinovo maščevanje ali spuščaj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Za letovišče. Burka enodejanka. (12 moških vlog in 2 otroka.) — 3. Občinski tepček. Veseloigra v treh dejanjih. (13 moških vlog.) — 4. Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. (12 ženskih vlog.) — 5. Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. (19 ženskih vlog.) — 6. Najdena hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) K 1-60.

9. zvezek: 1. Na Betlehemske poljanah. Božična igra v treh dejanjih. (9 moških vlog.) — 2. Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. (16 moških vlog.) — 4. Čašica kave. Veseloigra v enem dejanju. (8 ženskih vlog in dva otroka.) K —80.

10. zvezek: 1. Fernando strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. Igrokaz v treh dejanjih. (11 moških vlog.) — 2. Rdeči nosovi. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 3. Zdal gre sem, zdaj pa tja. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 4. Poštna skrivnost ali začarano pismo. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 5. Strahovi. (3 ženske vloge.) K —80.

11. zvezek: 1. Večna mladost in večna lepota. Igrokaz v treh dejanjih. (14 ženskih vlog.) — 2. Repostev, duh v krkonoskih gorah ali vsega je enkrat konec. Čarobna burka v petih dejanjih. (9 moških vlog.) — 3. Prepirljiva sosedali boljše je kratka sprava kot dolga pravda. Burka v enem dejanju. (4 moške vloge.) K —80.

12. zvezek: (Za moške vloge: Izgubljen sin. V ječi. Pastirci in kralji. — Za ženske vloge: Ljudmila. Planšarica.) K —80.

13. zvezek: (Za ženske vloge: Vestalka. Smrt Marije Davice. Marijin otrok.) K —80.

14. zvezek: (Za ženske vloge: Junaška deklica. Devica Orleanska. — Za moške vloge: Sv. Boštjan. — Za otroške vloge: Materin blagoslov.) K —80.

15. zvezek: (Za ženske vloge: Fabiola in Neža. — Za moške vloge: Turki pred Dunajem.) K —80.

Navedene igre so si vsled lahke uprizorljivosti in krasne vsebine v najkrajšem času osvojile vse naše domače odre.

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2-20, vezano K 3-20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Češkem.

9. zvezek: Alešovec. Kako sem se jaz likal. I. del. K 1-20, vezano K 2—.

10. zvezek: Isto II. del. K 1-20, vezano K 2—.

11. zvezek: Isto III. del. K 1-20, vezano K 2—.

12. zvezek: Dolžan. Iz dnevnika malega porednaša. K 1-40, vezano K 2-20.

13. zvezek: Haggard. Dekle z biseri. K 2—, vezano K 3-20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K —80.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3-80, vezano K 5-40.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K —50, pet izvodov in več po K —35.

Posebno za mladeniška društva pripravna igra polna navdušenja za krščanska načela.

Slovenska apostola. Sardenko. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1-20.

Slovesek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1—.

Krek. Turški križ. (Igra v štirih dejanjih.) — Tri sestre. (Igra v treh dejanjih.) K 1—, 10 izvodov K 8—.

Vsebinska obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako silajno prirejena, da se bodeta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vsebina:

1. zvezek se začasno ne dobi.

2. zvezek: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. (6 moških vlog.) — 2. Kmet-Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka s petjem v dveh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Zupan sardamski ali Car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.) — 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.) K —80.

3. zvezek: 1. Mlini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. (10 moških oseb.) — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih vlog.) K —80.

4. zvezek: 1. Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Vaški skopuh. Igrokaz v treh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Novi zvon na Krtinah ali srečna sprava. Selska igra v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. Zakleta

Use te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v knjigarni „Lirijska“ v Kr. n. l. in I. Krojec nasl. v Novem mestu.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.